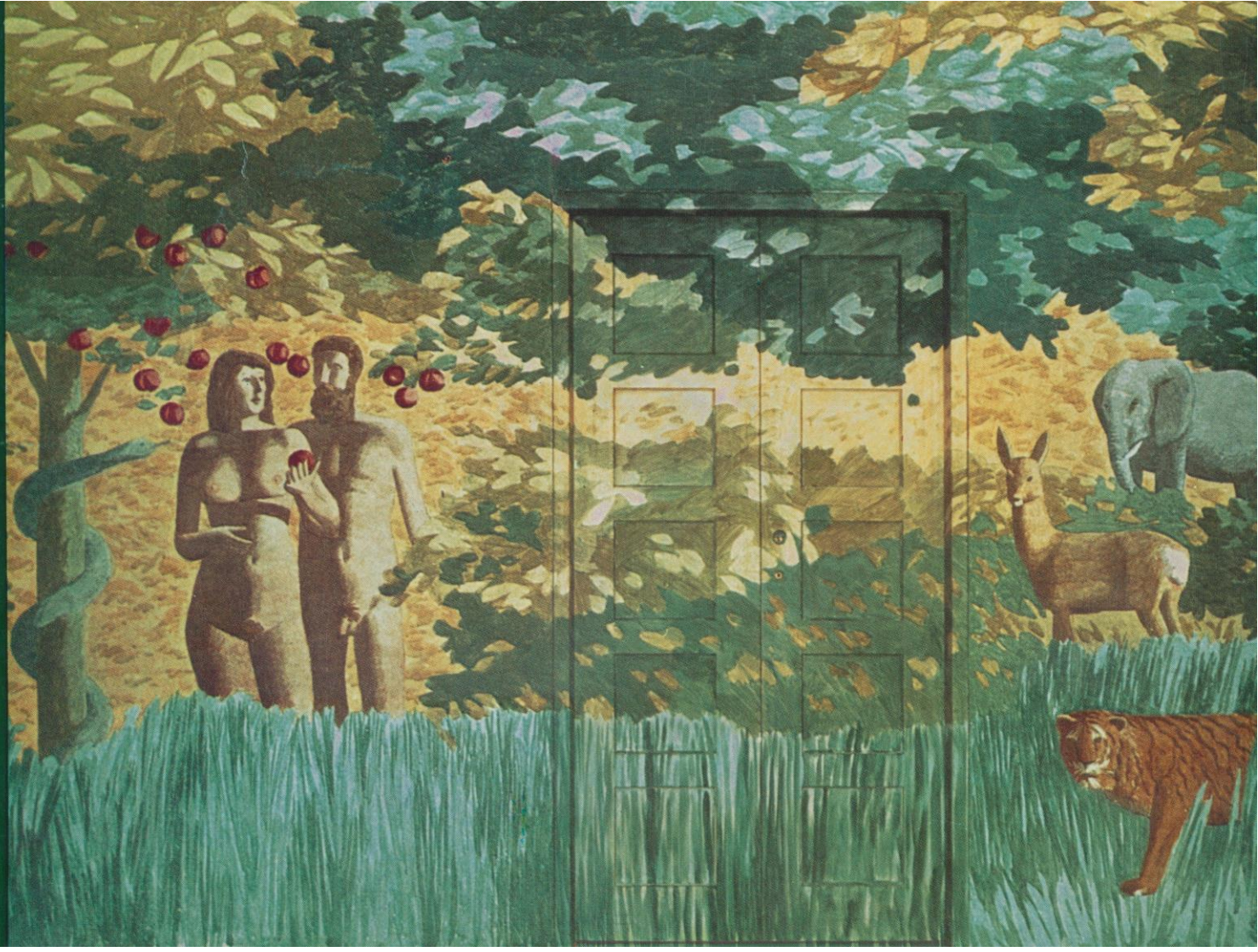

KUMLA KYRKA 1972

KUMLA KYRKA 1972

Minnesskrift vid kyrkans återinvigning den 3 december 1972

På kyrkobyggnadskommitténs uppdrag

sammanställd av Tage Tapper

DE TIDIGARE KYRKORNA

"Om Kumla vill jag gifva Dig den glada nyheten, min bror, att der bygger man nu som bäst en ny kyrka. Det blir den ansenligaste, dråpligaste landskyrka, jag någonsin sett."

Detta utdrag ur Baron Julius K*:s resebrevdagbok hämtar vi ur Carl Jonas Love Almqvists Törnrosens bok, som kom ut i början av 1830-talet.

"Stor som en domkyrka" var ett annat uttryck som fälldes om Kumla kyrka när den byggdes.

Den väckte alltså en viss uppmärksamhet, inte bara i socknen och landskapet, utan även i landet i övrigt.

Att den första stenkyrkan började byggas på 1100-talet vet vi bl a genom den arkeologiska utgrävningen, som utfördes 1971. Vi vet inte om denna stenkyrka har föregåtts av någon tidigare kyrka på platsen. Några spår av en sådan finns inte bevarade. Det äldsta dokumentet där sockennamnet Kumla nämns är från 1307.

Medeltidskyrkan byggdes till och byggdes om flera gånger. Av den romanska kyrkan blev det så småningom något som närmast liknade en korskyrka

försedd med torn i väster. I början av 1800-talet var kyrkan i dåligt skick och ansågs för liten för den då hastigt växande befolkningen. Man ville ha en ny och stor kyrka i tidens stil. Frågan diskuterades länge och ingående.

Överintendenten Axel Nyström fick slutligen uppdraget att rita den nya kyrkan. Hans förslag godkändes av Konungen den 13 mars 1828. Samma år rev man den medeltida kyrkan. Den nya kyrkan började byggas 1829.

Först den 6 september 1835 kunde den högtidliga invigningen äga rum förrättad av biskopen i Strängnäs stift Pehr Thyselius.

Kyrkobygget kunde genomföras endast med mycket stora uppooffringar av församlingsborna. Man fick dra sig fram med lån på ofta mycket blygsamma summor. Adolph Törneros skriver i sin resejournal 1834 bl a: "Det är något till bondkyrka, byggd af Qvadersten, hundra alnar lång och prydlig som en domkyrka. Men så har hon också kostat församlingen så mycket, att flere bönder blifvit utfattiga." Att skulderna var besvärliga visas av att Kumla församling var en av de allra första låntagarna i den år 1848 grundade Kumla sparbank, som då beviljade ett "saneringslån".

Kumlaborna var också stolta över sin stora vackra kyrka. Sentida bedömare har intygat att den var ett av Axel Nyströms allra bästa verk, kanske det yppersta. Hög, ljus och ren i en nyklassistisk stil stämde den till högtid redan genom sin mäktiga rymd. Såväl den av Gustafva Lewenhaupt skänkta predikstolen som den fint arbetade orgelfasaden var mycket förnämliga konsthantverk.

Fram till 1903 torde kyrkan ha behållit sitt utseende från 1830-talet. Vid den restaurering som då ägde rum, gjordes väsentliga ändringar i interiören. Taket dekorerades med slingor och textband. De slutna bänkkvarteren byttes ut mot tunga fristående bänkar. Nya ytterdörrar sattes in i västra, norra och södra ingångarna.

Kyrkan försågs sedan med elektrisk belysning 1918.

Nästa restaurering ägde rum 1935. Då avlägsnades takdekoren från 1903 och kyrkan fick 1937 en absidmålning utförd av Torsten Nordberg. Dunkla glas sattes in i fönstren. Uppvärmningsanordningarna moderniserades vilket medförde märkbara förändringar i kyrkorummet.

Kumla medeltidskyrka hade tidigt en orgel. Orgelhistorikern Hülphers skrev 1773 att "Kumla ur-åldrigt verk av 9 st är förlorat."

Åren 1841–42 byggde directeuren P. Gullbergsson en ny orgel med 28 stämmor i två manualer och pedal. Det var till denna orgel som den vackra fasaden skapades. Fasaden fanns kvar i kyrkan till branden 1968, då den förstördes. Gullbergssons orgel renoverades 1864. År 1903 byggde E. A. Setterquist i Örebro en ny orgel med 20 stämmor. Den gamla fasaden behölls, men resten av orgeln byggdes ny. En ny orgel med ny fasad byggdes av Paul Ott 1959. Den hade 40 stämmor. Ott byggde samtidigt en kororgel med 9 stämmor.

Den 10 februari 1968 är en dag i församlingens historia som för många både bildligt och bokstavligt står i "eldskrift". Genom rådigt ingripande av dåvarande kyrkovaktmästaren Tore Gustafsson och kyrkokamreraren Olle Eriksson kunde en del inventarier räddas, vilket i dag känns som särskilt värdefullt. I den lilla museiavdelningen bidrar dessa föremål till att ge en bättre bild av församlingens båda tidigare kyrkor än som eljest varit möjligt.

Interiör av Kumla kyrka från 1890-talet. Man kan utgå ifrån att kyrkan vid denna tid hade nästan exakt samma interiör som då den byggdes på 1830-talet. Bänkarna hade slutna kvarter, fönsterna hade klara glas och korabsiden är ännu osmyckad. En klassisk interiör! I predikstolen ser vi komminister Gustaf Willén, under densamma klockaren C. F. Dreborg, till vänster om gången prostén Axel Per Falk och hans hustru och till höger pastor Dahlstedt från Hallsberg. Detta är vårt äldsta fotografi från Kumla kyrka.

Vid 1903 års restaurering "bättrade man på" Nyströms rena interiör. Kyrkan fick nya fristående bänkar i tidens stil. Korabsidens kupol försågs med text i den "högtidliga" frakturstilen medan valvet och listen ovanför pelarna bemålades med "dekorativa" slingor. Nyströms dopfunt — till vänster om altarringen — blev piedestal för en krukväxt och för säkerhets skull placerades krukväxter även på predikstolen. Så såg interiören ut ända till 1930-talet med undantag av att elektriskt ljus installerades 1918.

I mitten av 1960-talet upptäcktes kraftiga sprickbildningar i kyrkan. Detta blev upprinnelsen till att en utredning gjordes om en restaurering av Kumla kyrka. Denna utredning gjordes av K-konsult med Jerk Alton som arkitekt. Utredningen om en restaurering var färdig när situationen

radikalt förändrades genom branden. Riksantikvarieämbetet meddelade kort efter branden att man icke ställde några krav på att kyrkan skulle återuppföras. Församlingen gavs alltså fria händer att arbeta med olika alternativ för en ny kyrka i Kumla.

Kyrkans östra parti efter 1934 års restaurering, som innebar ny färgsättning för hela kyrkan, även bänkarna och framför allt en stor al fresco-målning i korabsiden. Den utfördes 1937 av konstnären Torsten Nordberg och kom att dominera hela kyrkan. Detta är den interiör som huvuddelen av församlingstioerna minns och många hade lärt sig tycka om när kyrkan brann den 10 februari 1968. Den interiören är borta och vi får nöja oss med att se den på bild. Säkert kommer den nya interiören att bli lika älskad.

Kyrkans västra parti efter 1934 års restaurering men före 1959. Här framträder den gamla orgelfasaden från 1842, byggd av directeuren P. Gullbergsson och som bibehölls även till den nya orgel som E. A. Setterquist byggde 1903. Vid den nya orgelns tillkomst 1959 ställdes den upp på kyrkvinden, där den blev lågornas rov 1968. Samma öde mötte den vackra predikstolen skänkt av Gustafva Lewenhaupt på Säbylund. Även 1600-talsdopfunten och ljuskronorna förstördes vid detta tillfälle.

ÅTERUPPBYGGNADEN

De första månaderna efter branden upptogs av praktiska åtgärder för att lösa akuta problem rörande kyrkolokal. Första veckans gudstjänster och förrättningar hölls i Församlingssalen. Efter några dagar erbjöd sig Missionsförsamlingen att upplåta sin nybyggda Johanneskyrka till Kumla församling som gudstjänst- och förrättningslokal. Församlingen tog tacksamt emot erbjudandet och utnyttjade sedan Johanneskyrkan fram till maj 1969. Vandringskyrkan kunde då invigas och församlingen åter fira gudstjänst i egen kyrka.

Jämsides med dessa mera näraliggande bekymmer pågick diskussioner om kyrkan: återuppbyggnad eller nybyggnad — på samma plats eller nere i innerstaden?

Samtliga dessa alternativ hade sina företrädare. De ansvariga började studera frågan grundligt. Genom studiebesök i en rad andra kyrkor skaffade man sig en överblick över de olika möjligheterna.

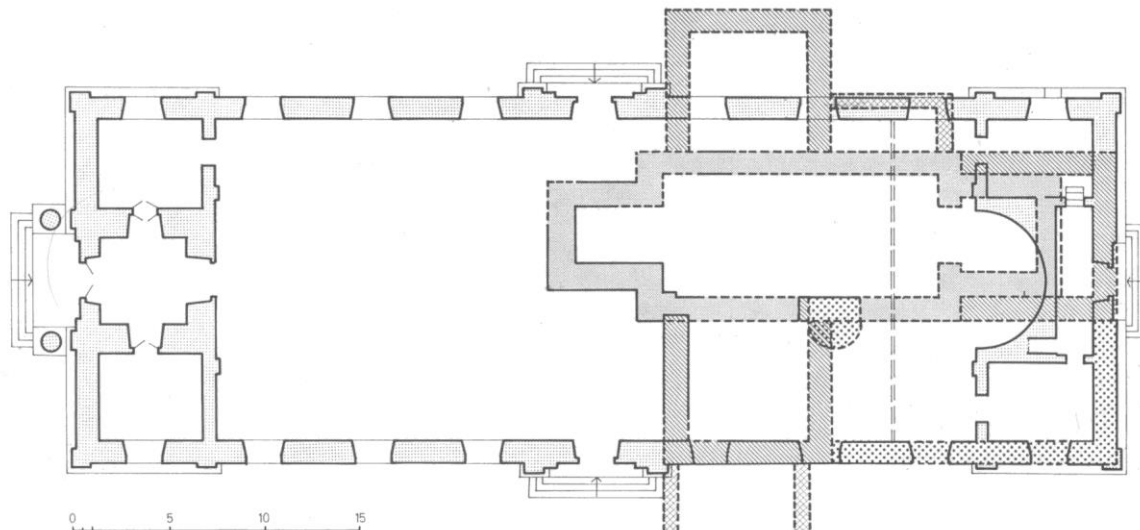
Under tiden hade även en folkopinion börjat växa fram och genom en imponerande namn-

insamling fick "återuppbyggarna" ett kraftigt stöd. Man ville att kyrkan skulle byggas upp och ges samma exteriör som förut medan interiören kunde ges en helt ny prägel. Detta blev också kyrkofullmäktiges enhälliga beslut sedan frågan "mognat".

Arkitekt Jerk Alton hade, som ovan nämnts, under sin anställning hos K-konsult arbetat med ett restaureringsförslag, som i ett första utkast låg färdigt vid årsskiftet 1967–68. Han fick också förtroendet att vara arkitekt för återuppbyggnaden av Kumla kyrka. Han hade då öppnat eget arkitektkontor i Kumla. K-konsult erhöll uppdraget att med ingenjör Ove Eriksson som projektledare svara för den teknisk-ekonomiska delen av uppdraget.

Efter ett första förslag och kontakter med Riksantikvarieämbetet utformades så det slutliga förslaget som 1971 kunde läggas till grund för kyrkofullmäktiges beslut om återuppbyggnaden.

Den kyrka som återinvigdes den första advent 1972 är resultatet av ett arbete som pågått i nära fem års tid; de senaste månaderna med stor intensitet.

MEDELTIDSKYRKANS LÄGE I
NUVARANDE KYRKOPLAN

BETECKNINGAR

- murar från 1100-talet
- * * 1200-talet
- * * 1470-talet
- * * 1645
- bevarad mur
- rekonstruerad mur
- schaktgräns
- murar från 1828

UTGRÄVNINGEN AV MEDELTIDSKYRKAN

Innan återuppbyggnaden kunde påbörjas skulle en utgrävning företas för att undersöka resterna efter medeltidskyrkan. Det hade länge varit ett intresse att exakt kunna fastställa dess läge, ålder och utformning samt olika utbyggnadsetapper.

Riksantikvarieämbetet förordnade fil. kand. Thomas Billig till utgrävningsledare och tillstyrkte bidrag från Kungl. Arbetsmarknadsstyrelsen. Bidrag beviljades med 50 % av kostnaderna. Huvuddelen av fältarbetet bedrevs under juli—augusti 1971 och rapport om utgrävningarna lämnades till Riksantikvarieämbetet i december 1971.

Ur utgrävningsrapportens sammanfattning citeras följande:

"Den arkeologiska undersökningen har givit en del mycket intressanta resultat i form av fasta lämningar, arkitekturfragment samt en rikedom av småfynd av olika slag; särskilt lägger man märke

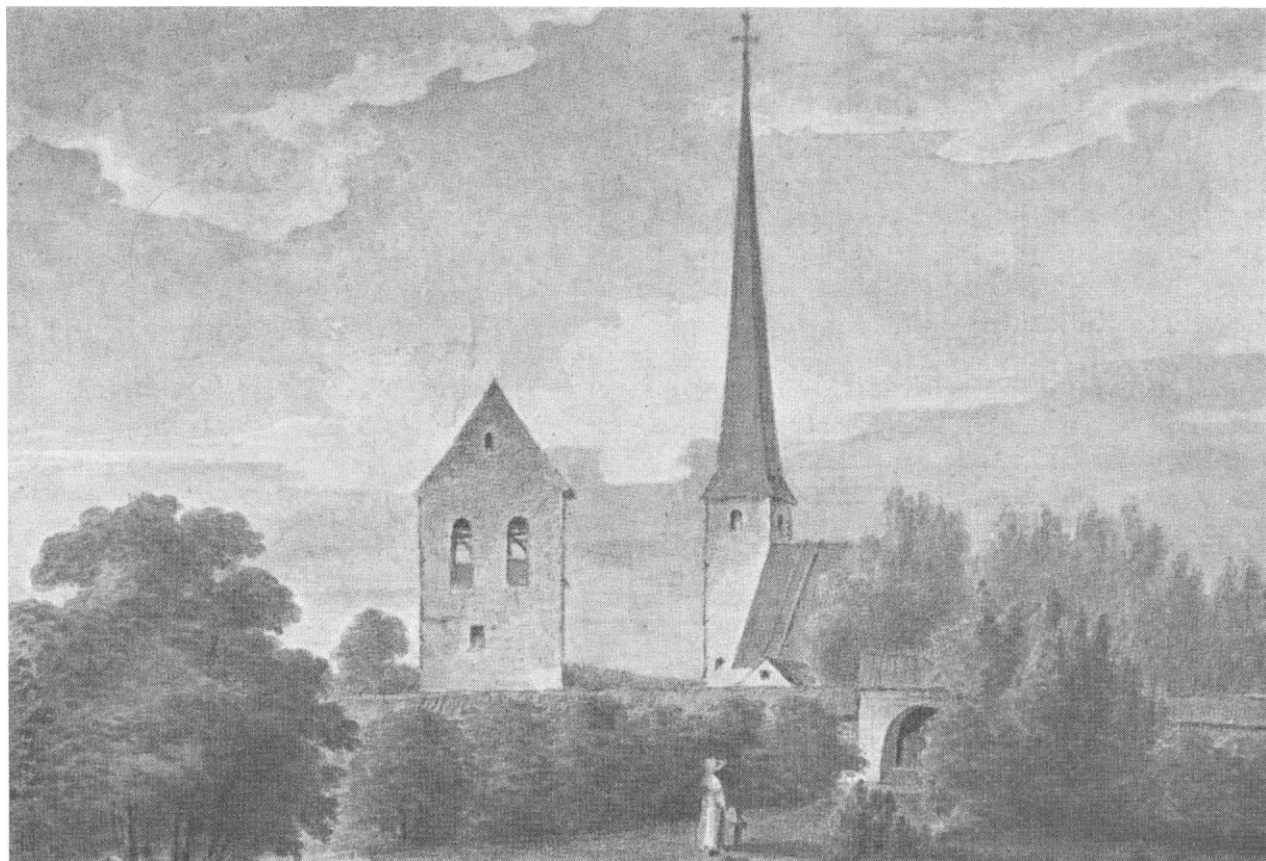
till den stora samling av mynt från medeltidskyrkans hela livstid."

Vidare påträffades ett litet stenhuvud som nu finns i kyrkans museum.

Undersökningen av Kumla medeltidskyrka gav bekräftelse på de funderingar man haft angående kyrkans byggnadshistoria. Arkitekturfragmenten ger oss en datering till 1280-talet av en genomgripande ombyggnad. En påverkan från S:t Nicolai kyrka i Örebro får anses sannolik.

Medeltidskyrkans läge i förhållande till den nuvarande kyrkan framgår av bilden på sid. 9 liksom dess olika utbyggnadsetapper. Hur kyrkan såg ut på 1820-talet framgår av vidstående bild.

Föremål från de gamla kyrkorna finns bevarade i olika museer. I Statens Historiska museum i Stockholm finns bl a medeltidskyrkans altarskåp. I Örebro läns museum finns predikstolen från 1600-talet samt en medeltida madonnabild och i domkyrkans museum i Strängnäs finns flera medeltida föremål från kyrkan. Deponeringen i museerna skedde 1897–1903.

DEN NYA KYRKAN

I september 1971 började återuppförandet av Kumla kyrka och första söndagen i advent, den 3 december 1972, kunde kyrkan invigas av biskopen i Strängnäs stift Åke Kastlund.

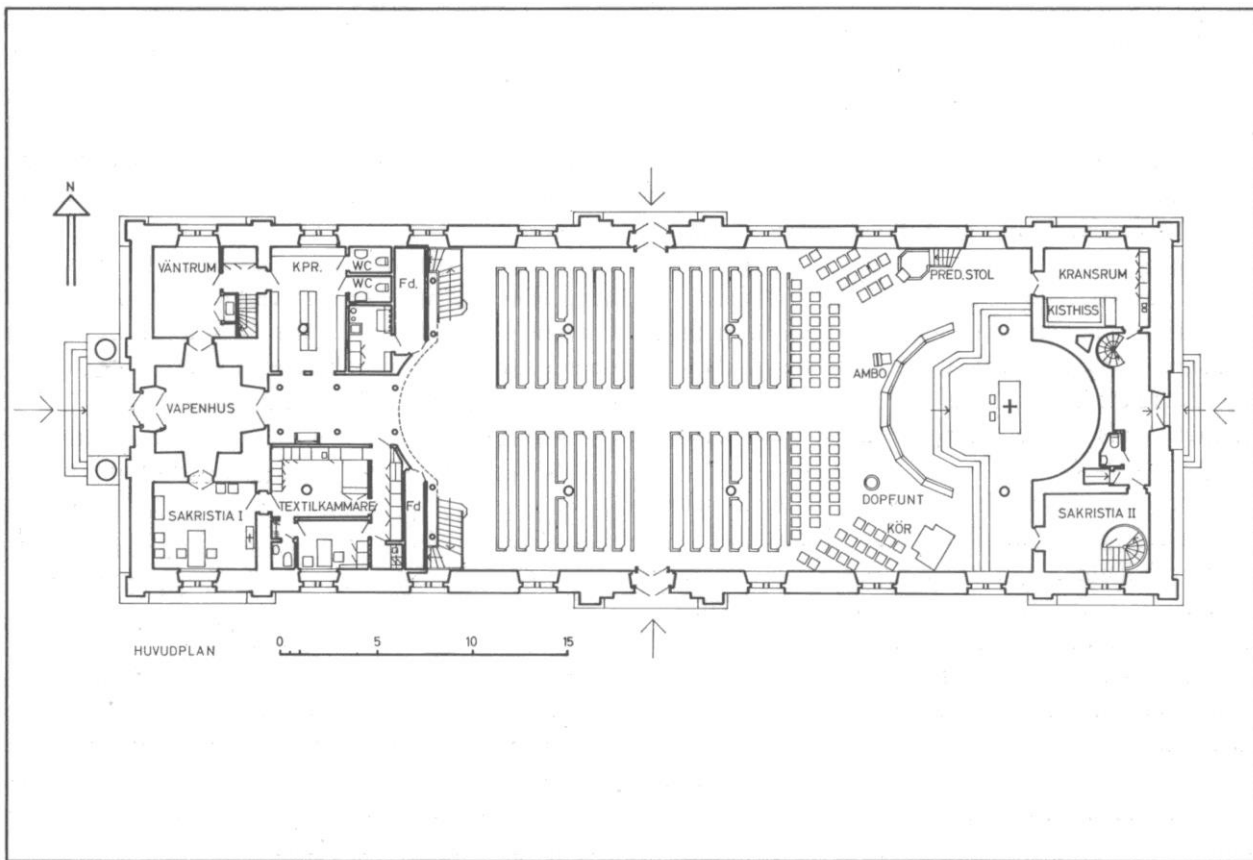
Vapenhuset, som skadades relativt lindrigt vid branden, överensstämmer i form mycket nära med vapenhuset i den brunna kyrkan. Glaspartiet, som gör en genomsikt möjlig, är ett nytillskott och färgsättningen är en annan. På väggarna återfinnes texterna på kyrkans tre klockor. Ordalydelsen återfinnes på sidan 21. Här finns på samma sätt målat en kort sammanfattning av kyrkans byggnadshistoria. Från vapenhuset kommer man genom en bred passage in i kyrkorummet. Här finns tre kalkstens-tavlor med Series pastorum (förteckning över församlingens kyrkoherdar). Tavlorna är nya och utförda efter samma ritningar som de tavlor från 1960, vilka förstördes i branden 1968. Vidare finns här ett bord från vilket man kan köpa vykort, småskrifter m m. I anslutning till passagen finns kapp- rum.

Kyrkorummet är helt nytt. Efter branden återstod här endast yttermurarna. Rummets form och fönsteröppningarna var det enda som krävde anpassning när det nya kyrkorummet skulle utformas. Arkitekten har med den förutsättningen lyckats skapa ett vackert, ändamålsenligt och liturgiskt riktigt kyrkorum, som är avsett att fungera väl oavsett om det är många eller få deltagare i gudstjänster och förrättningar.

Rummet präglas starkt av den konstnärliga utsmyckningen med Pär Anderssons monumentala kormålning, Birger Bomans uttrycksfulla processionskrucifix, Harry W. Svenssons färgsprakande triumfkrucifix och Roland Eckervalls livfulla dopfunt.

Pär Andersson beskrev själv sin idé på följande sätt när han lämnade sitt första förslag:

"Axel Nyström är för mig bekant framförallt genom sina laveringar, där han med förkärlek arbetade med lövverk. Jag betraktar honom som en frände och har låtit mig inspireras av hans arbeten.

Frans Michael Franzén har givit mig den bibliska inspirationen till det centrala motivet: 'Döden och uppståndelsen'.

På ena sidan Getsemane med krigsmännen och Judaskysen; på den andra sidan Lustgården med Adam och Eva."

Konstnären Nisse Zetterberg — lärare i muralmålning på Konstfackskolan — har besiktigt målningen och skriver bland annat i sitt utlåtande:

"Enligt min uppfattning har den djärva satsningen från såväl konstnären som uppdragsgivarens sida förverkligats i ett konstverk av en kvalitet och art, som för mig känns som en förnyelse av kyrkomåleriet i Sverige — — —"

Det religiösa innehållet i koret har kyrkoherde Torsten Ellwyn tolkat på följande sätt:

"Koret i Kumla kyrka talar centralt till oss om skapelsen, jordelivet, frälsningen och himmelen.

I Getsemane örtagård möter vi den personifierade kärleken — Jesus, Guds son i kamp med denna tillvarons onda makter. Sveket och våldet påminner oss härom.

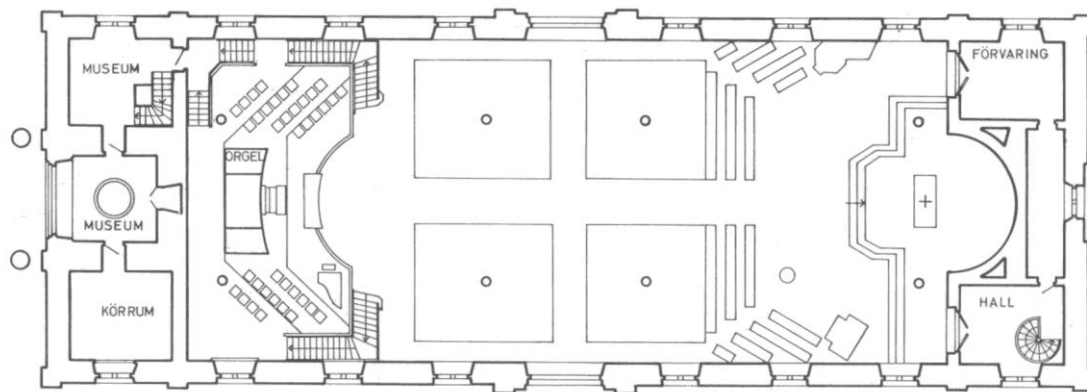
Det är ett ljusare skimmer över paradiset före syndafallet. Livet med Gud i oskuld, kärlek och renhet anar vi här. Himmelen är en möjlighet för oss.

Avståndet och oändligheten mellan de två världarna förnimmer vi i målningens centrala parti. Där ges också lösningen för människan. På Golgata kors försonade Gud genom Jesus Kristus världen med sig själv. Historiens mest laddade ögonblick fångas här upp. Tiden står stilla. Evangelisten Lukas berättar:

'Det var nu omkring sjätte timmen; då kom över hela landet ett mörker som varade ända till nionde timmen, i det att *solen miste sitt sken*. Och Jesus ropade med hög röst och sade: 'Fader, i dina händer befaller jag min ande'. Luk. 23: 44–46.

Men detta var inte slutet. Paulus låter oss veta att han 'som ödmjukade sig och blev lydig intill döden, ja, intill döden på korset ... honom har Gud upphöjt över allting och givit honom det namn som är över alla namn, för att i Jesu namn alla knän skola böja sig, deras som äro i himmelen, och deras som äro på jorden, och deras som äro under jorden, och för att alla tungor skola bekänna, Gud, Fadern, till ära, att Jesus Kristus är Herre'. Fil. 2: 8–11.

Om vi lyfter våra ögon upp från döden på korset är det just detta vi får en vision av. Kristus-Frälsaren är också Kristus-Segraren!"

LÄKTARPLAN

Altaret, processionskrucifixet, predikstolen med den svävande duvan, dopfunten och kororgeln har allt givits en sådan utformning som inordnar sig i helheten och smälter samman i interiörens form och färg till ett högtidligt ljus, varmt och vänligt kyrkorum.

Bänkinredningen är öppen men genom sin form och färg fast sammanhållen i kvarter. Längst fram har lösa stolar placerats för att göra en viss variation möjlig i fråga om möblering vid olika slag av gudstjänster och förrättningar.

Armaturerna är medvetet utformade för sitt ändamål nämligen att ge ljus. Man har strävat efter ett mjukt ljus — så nära det levande ljuset som möjligt — och vill koncentrera detta över bänkkvarteren. Samtidigt vill arkitekten — genom lampornas utformning som öppnade blomkalkar — få armaturen att tala samma språk som kyrkan i övrigt. Lampetterna på väggarna kompletterar takarmaturerna. Genom särskilda skenor placerade i takbalkarna kan belysningen kompletteras för skilda behov exempelvis punktbelysning.

Ljudanläggningen består dels av en högtalardel, dels av magnetslinga i golvet med hörtelefoner för hörselsvaga.

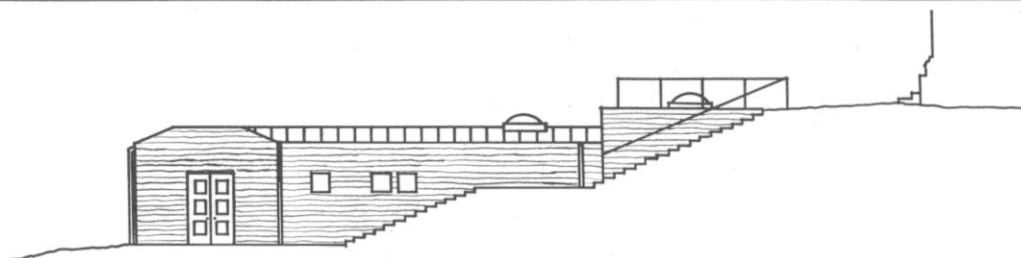
Hela kyrkan har elektrisk uppvärmning. I kyrkorummet finns dels strålvärme i taket över sidoskeppen dels värme i bänkarna samt i vissa partier av golvet. Under fönstren finns elektriska radiatorer.

Läktaren är genom två öppna trappor förenad med kyrkorummet på ett sätt som markerar att den endast är en del av det stora kyrkorummet. Här kommer under 1973 den stora orgeln att placeras. Spelbordet till klockspelet är också placerat på läktaren.

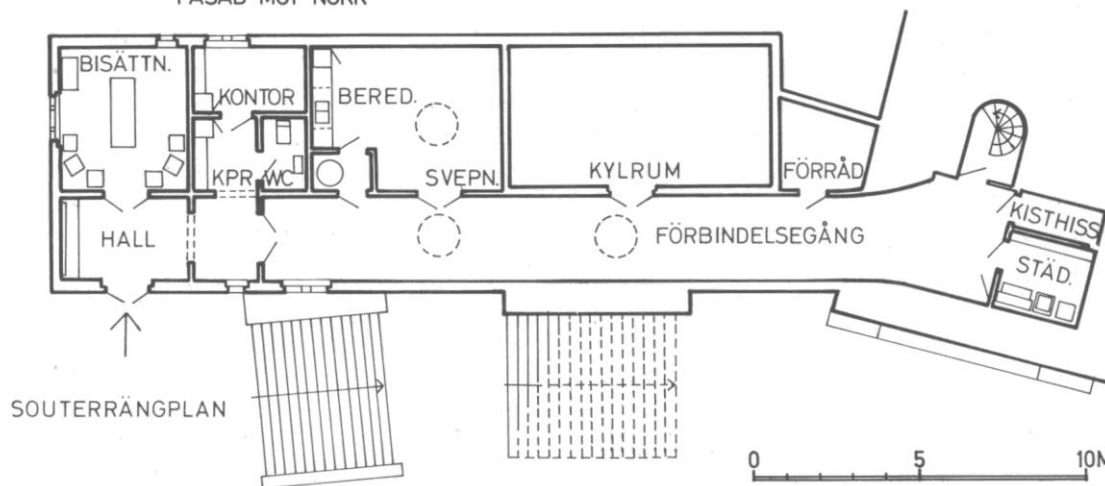
För människor med olika handikapp har gjorts särskilda anordningar. Entréerna på södra och norra sidorna är försedda med ramper på vilka rullstolsbundna bekvämt kan komma in i kyrkan. Toaletterna i kapprummet är anordnade så att de bekvämt kan användas av handikappade. För hörselskadade finns hörselslinga inmonterad i kyrkan för bärbara hörtelefoner.

SAKRISTIAN

Sakristian är numera placerad i kyrkans sydvästra del. Man når den direkt från vapenhuset. Det är ett ljus och intimt rum. Här förbereder sig prästen och hans medhjälpare inför gudstjänsten. Här kan prästen ta emot för enskilda samtal. Rummet är

SOUTERRÄNGVÅNING
FASAD MOT NORR

förhållandevis rikt utsmyckat. Taket är målat av Pär Andersson och på väggen hänger en större vävnad av Kajsa Melanton, som även komponerat mattan.

TEXTILKAMMARE M M

Intill sakristian ligger kyrkans textilkammare. Där förvaras de av kyrkans textilier som är i bruk, men här finns även andra förvaringsanordningar.

I anslutning till sakristian-textilkammaren finns kyrkvaktmästarens rum. Den komplicerade elektriska anläggningen och ljudanläggningen manövreras härifrån. En dubblering av dessa manöverpaneler finns även på en plats i en av de bakre kyrkbänkarna.

VÄNTRUMMET

Till vänster om vapenhuset finns ett väntrum där man kan samlas i väntan på att en förrättning skall börja. Det är ett mjukt och varmt rum, som också är utrustat för skötsel av barn som skall döpas. Västra väggen pryds av en textil av Birgitta Lindén-Hagnell, som även har komponerat mattan. Från detta rum går trappan upp till de övre våningarna i kyrkans västra del och tornet.

Omedelbart intill väntrummet ligger det stora kapprummet med toaletterna.

MUSEUM, KÖRRUM M M

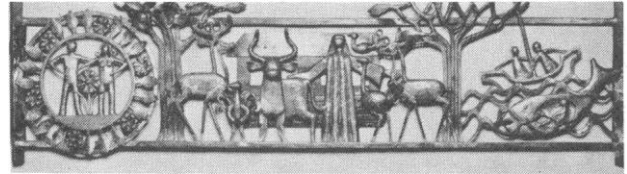
Genom trappan från väntrummet eller via läktaren kommer man till de tre rummen, som ligger i fil på andra våningen i kyrkans västdel. Det första rummet upptas av en samling föremål som i huvudsak kommer från den medeltida kyrkan. Nästa rum är arkitektoniskt intressant därför att dess västvägg i huvudsak består av det stora halvrunda fönstret ovan kyrkans huvudingång. Den gamla klocköppningen i golvet är bevarad på så sätt att en stor glaskupa placerats över öppningen så att ljus kommer ner i vapenhuset. I rummet återfinnes den del av museisamlingarna som har anknytning till 1800-talskyrkan. I fönsternischen bevaras stenfragment från medeltidskyrkan.

Det tredje rummet i filen, beläget längst i söder, är avsett för körens behov för uppsjungning inför framträdanden eller för övningar. Det är ett stramt rum med en stor volym och lågt placerade fönster.

Via en trappa kan man komma vidare upp i tornet. Tornrummet med klockorna är numera så tekniskt utrustat att det saknar det mesta av gamla

Dopfontens utsmyckning

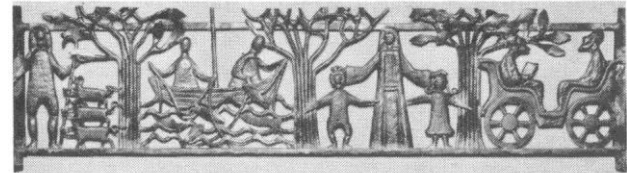
De första människorna. Adam och Eva i lustgården.
Djuren och Noa vid arken. Profeten Jona i valfiskens buk.

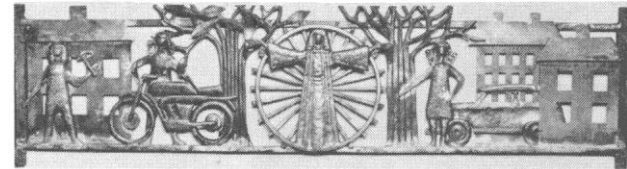
Bebådelsens ängel. Herdarna med fåren kommer till stallet
där Maria fött Jesusbarnet. De tre vise männen med
gåvorna.

Den förlorade sonen som svinaherde. Fiskafänget. Jesus
välsignar barnen. Herremannen som låter döpa hela sin
familj.

Vår egen tid. Arbetaren som sliter för sin levnadsstandard.
Mopeder, bilar och hus. I centrum Kristus.

tiders dunkla tornkammaratmosfär. Klockorna vilar på en klockstol av stålbalkar och ringningen sker mekaniskt liksom manövrering av tornluckorna. Allra längst upp under taket på lanterninen är klockspelet placerat. Ljudet i klockspelet bildas genom att en hammare slår på den fastsatta klockan. Hammaren manövreras genom ett elektromagnetiskt system och spelbordet är som tidigare sagts placerat på läktaren.

KYRKANS ÖSTRA DEL

I kyrkans östra del bakom koret finner vi mot söder ett rum som skall tjäna som extra sakristia. Från detta rum, som var det som skadades minst vid branden, leder den gamla trappan upp till övre våningen med dess förvaringsutrymmen.

I norra rummet, på den förutvarande sakristians plats, finns nu anordningar för förvaring av blommor m m till jordfästningar och här finns även hissen ner till bisättningsavdelningen i källarvåningen. Kyrkans östra farstu är i stort sett oförändrad med undantag för att en spiraltrappa till källarvåningen och en toalett anordnats.

I de östra utrymmena finns stenfragment och en gravhäll från medeltidskyrkan.

BISÄTTNINGSAVDELNINGEN

I samband med återuppbyggnaden har en helt ny bisättningsavdelning anordnats. Den är belägen delvis under kyrkans nordöstra del, delvis som en byggnad i markplan på östra kyrkogården. Från öster består denna avdelning av ett mindre bisättningsrum. Detta kan användas för jordfästningar med få närvarande och för s k borgerliga begravingar och för samling i samband med gravsättning av urnor. Rummet får i hög grad sin prägel av Agneta Ljungs gobeläng som nästan helt täcker två av väggarna.

Avdelningen rymmer övriga lokaler som är erforderliga för förvaring av avlidna. Genom en korridor och en hiss kan kistor föras från bisättningsavdelningen upp till kyrkan och jordfästningsakten. Avsikten är att en kista skall kunna föras på samma katafalk från förvaring till jordfästning och gravsättning ute på kyrkogården.

DEN YTTRE MILJÖN

Som tidigare sagts är kyrkans exteriör nästan exakt den som Axel Nyström skapade på 1820-talet. I samband med branden skadades många av de träd som stod närmast kyrkan, varför de har tagits bort.

En ny allé skall planteras utmed stora gången över södra kyrkogården. Ytterbelysning skall ordnas kring kyrkan och huvudgångarna skall asfalteras. I entrépartiet framför västra ingången har elvärme installerats för att minska olägenheterna av snö och isbildning.

Det är församlingens förhoppning att genom olika åtgärder som utvidgning av kyrkogården, anläggning av parkeringsplatser och uppförande av nya byggnader och omsorgsfull vård av trädvegetationen kunna påverka hela kyrkolandskapet så att kyrkan kommer att framträda som en ännu centralare samlingspunkt än vad hittills varit fallet.

KLOCKORNA OCH KLOCKSPELET

Klockorna i Kumla kyrka är. tre. I mellanklockan ingår metall från klockorna som förstördes vid branden. Klockorna väger 1 650 kg, 1 000 kg och 700 kg eller tillsammans 3 350 kg. De är stämde i tonerna D-F-G. Klockringningen är helt mekaniserad.

Klockspelet består av 24 klockor som är placerade under taket på tornlanterninen. Deras sammanlagda vikt uppgår till 1 900 kg. Klockspelets omfång medger att samtliga melodier, som finns i den sven-

ska koralboken kan spelas. Spelningen sker från ett spelbord, som är placerat på västläktaren. Det är även försett med mekaniska anordningar så att det automatiskt kan spela i förväg programmerade melodier.

Campanologisk konsult och kontrollant har varit domkyrkosyssloman Lars Magnus Holmbäck, Visby.

Klockorna är gjutna hos Bergholtz klockgjuteri, som även levererat samtliga manöverorgan till klockor och klockspel.

Klockspelet har till större del bekostats genom gåvomedel.

Följande texter är ingjutna i de tre kyrkklockorna:

Stora klockan

Norr

Sjungen till Herrens ära en ny sång,
Båden glädje var dag, förkunnen hans
frälsning Given åt Herren hans namns ära
Bären fram skänker och kommen i hans gårdar
Ur Ps. 96

Vad ljus över griften! Han lever, o fröjd!
Fullkomnad är skriften, O salighets höjd!
Från himmelen hälsad Han framgår i glans,
Och världen är frälsad, Och segern är hans.

Bortvältad är stenen och inseglet bräckt, Och
vakten har flytt för hans Andes fläkt, Och
avgrunden bävar. HALLELUJA!

Frans Mikael Franzén (Sv. ps. 102: 1)

Söder

Den stund kommer då alla de som
äro i gravarna skola höra hans röst.

Joh. 5: 28 b

Den som tror på Sonen, han har evigt liv.

Joh. 3: 36 a

Herren kallar till sin frid
levande och döda
I en tid, som icke tror,
manar jag till bön

Bo Setterlind (Scripsit)

Denna klocka göts 1972 av G. Bergholtz i Sigtuna.
Metall från de vid kyrkbranden 10 februari 1968
nedsmälta klockorna har här ingjutits.

Mellanklockan

Norr

Saliga äro de som äro bjudna till
Lammets bröllopsmåltid.
Upp.b. 19: 9

Hör Herren än sin nåd dig bjuder,
se, templets portar öppna sig!

Kanske härnäst, då klockan ljuder,
Upplåtes graven blott för dig.

Frans Mikael Franzén (Förebilden till Sv. ps. 205: 1)

Söder

Varen ordets görare och icke
allenast dess hörare,
eljest bedragen I eder själva.

Jak. 1: 22

Jag talar till Dig
om den himmelska tonen
Jag talar till Dig
Om den kraft som försonar

Bo Setterlind (Scripsit)

Lillklockan

Norr

Se, jag är med eder alla dagar
intill tidens ände.

Matt. 28: 20 b

Din spira, Jesu, sträckes ut
Så långt som dagen hinner,

Ditt rike står till tidens slut,
Det står, då allt försvinner.

Frans Mikael Franzén (Ur Sv. ps. 118: 1)

Söder

Äran tillhör Gud i höjden
Hans frid är given åt människorna på jorden.

Luk. 2: 14

Kommen och sjungen
Psalmer till Herrens ära
Bedjen och tacken
Himmelriket är nära.

Bo Setterlind (Scripsit)

ORGLARNA

Kororgeln är byggd av Walter Thür, Orgelbyggen AB, Torshälla. Den har 13 stämmor, 2 manualer och pedal, mekanisk traktur och registratur.

Stora orgeln på västläktaren bygges av Paul Ott, Werkstatt für Orgelbau, Göttingen. Den är disponerad med 45 stämmor i huvudverk, svällverk, ryggpositiv och pedal. Denna orgel kommer att levereras sensommaren 1973.

Konsult och kontrollant för orglarna har varit f. domkyrkoorganisten Henry Weman, Uppsala.

Ljudanläggningskonsult har varit Ove Brandt, Stockholm.

HUVUDENTREPRENÖR

Vägförbättringar AB, Karlstad, med ingenjör Ingvar Nordén som platschef

UNDERENTREPRENÖRER OCH LEVERANTÖRER

Elinstallationer: Elektriska aktiebolaget Sarwe, Kumla

VVS-installationer: AB Radiator, Hallsberg

Ljudanläggning: Förstärkarbolaget, Stockholm

Målningsarbeten: Bengt Nyqvists måleri, Norrköping

Hissanläggning: AB Georg Karlssons ingenjörbyrå, Göteborg

Kylanläggning: Stal Refrigeration AB, Finspång

Stuckarbeten: Bygg-Bema, Stockholm

Förgyllning: Förgyllare Nils Löfgren & C:o, Stockholm, och Rune Grevillius, Örebro

Prefabricerade betongelement: AB Strängbetong, Stockholm

Snickerier: Bänkar, predikstol m m: Trämekaniska verkstadsbolaget, Hallsberg

Tak, dörrar, trappor, läktarbarriär m m: Blekhems egendom AB, Västervik

Möbelsnickerier: Östervåla hemslöjd, Östervåla
Smidesarbeten och armaturer: Smén i Lillån AB,
Lillån
Stenarbeten: Golv, altare, dopfunt, tavlor: Yxhults
stenhuggeri AB, Kumla

KONSTNÄRER

Pär Andersson har utfört målningen på korväggen
samt målning av predikstol, orglar, läktarbarriär,
taket i sakristian samt målningarna på väggarna i
vapenhuset. Han har tillsammans med arkitekten
svarat för all färgsättning av kyrkan

Birger Boman har utfört krucifixet som står i
koralsiden samt duvan som svävar ovanför
predikstolen Harry W. Svensson har utfört det
stora triumfkrucifixet, som hänger i mittskeppet
Roland Eckervall har ritat dopfunten och utfört den
förgyllda smidesdekoren på denna

TEXTILKONSTNÄRER

Textilkonstnärerna har fått utföra en hel uppsättning
med skrud, stolor, bursa, altarbrun och pre-
dikstolskläde i var sin av de liturgiska färgerna vitt-
grönt-rött-violett.

Kerstin Persson har komponerat och Tre bäckar
har utfört de vita textilierna.

Sten Kauppi har komponerat och utfört de gröna
textilierna.

Ulla Andersson har komponerat och utfört de röda
textilierna.

Inga-Karin Jonsson har komponerat och utfört de
violetta textilierna.

Viveka Nygren har komponerat och utfört den röda
korkåpan i lapp teknik.

Gunnar och Brita Haking har komponerat och utfört
kormattan i röllakansteknik.

Kajsa Melanton har komponerat textilierna i sak-
ristian. Väggbonaden är gjord i en blandad
röllakan och gobelinteknik; mattan i röllakans-
teknik. Arbetena är utförda i AB Märta Måås-
Fjetterströms ateljéer.

Birgitta Hagnell-Lindén har komponerat vägg-
bonaden och mattan i väntrummet. Väggbonaden
är gjord i HV-teknik och mattan i röllakansteknik.
Arbetena är utförda av Örebro läns hemslöjd.
Agneta Ljung har komponerat och utfört väggväv-
naden i bisättningsrummet. Den är gjord i gobelin-
teknik.

Omslagsbilden

Detalj ur Pär Anderssons al fresco-målning Edens lustgård på
korväggen i Kumla kyrka